

MAASPOINTS: WATERWOUd

Van Oord
Marine ingenuity

NEXT

H+N+
S+ +

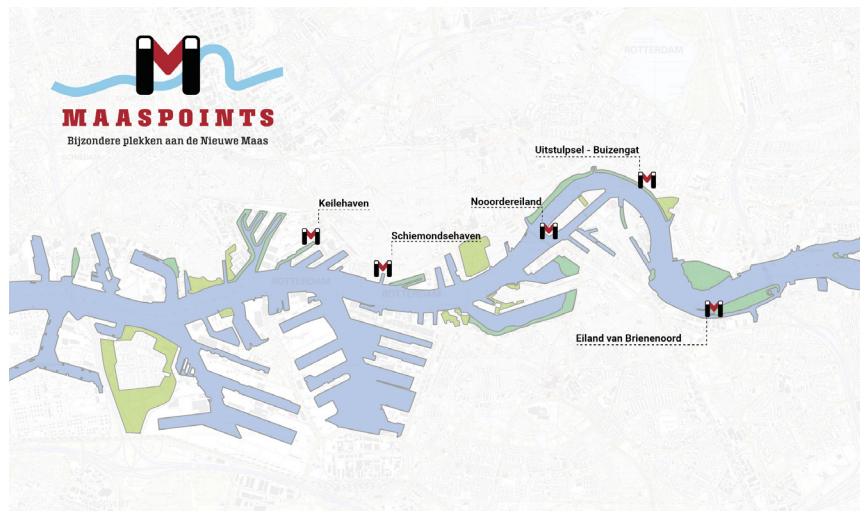
RESILIENCY EN ONZE VERANDERENDE RELATIE MET DE RIVIEREN

Al vanaf de eerste nederzettingen, bouwt men langs rivieren. Stad en rivier zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Zo ook Rotterdam, die van oudsher wordt bepaald door haar relatie tot de Maas. Toch kwam de stad Rotterdam in de loop der jaren steeds verder weg te staan van de natuurlijke processen van de rivier. Dit is nu aan het veranderen: om hoofd te kunnen bieden aan de uitdagingen van de toekomst, keert de stad zich weer naar het water. Door de getijdennatuur van de Maas te omarmen, worden diversiteit en veerkracht gebracht in dit unieke stedelijke rivierlandschap. In dit kader ontwikkelt de stad Rotterdam zogeheten getijdenparken langs de Maas.

Waterwoud is een uniek kunstwerk voor de stad Rotterdam en is ontstaan in samenhang met de ontwikkeling van de getijddeparken. Het is de eerste in een reeks lokale belevingsplekken (Maaspoints) en concentreert zich op het thema 'natuur-incusiviteit'. Het is ontworpen door NEXT architecten en H+N+S Landscapsarchitecten in opdracht van Van Oord.

Maaspoints zijn specifiek ontworpen om de relatie tussen de Rotterdammers en de rivier te versterken door inwoners in direct contact te brengen met de cyclische ecologie van het water. Centraal staan thema's die de identiteit van de stad maken, zoals de relatie met de Maas, met de haven, de industrie en de ecologische diversiteit. Maar tegelijkertijd snijdt het project ook bredere thema's aan: het spreekt over onze veranderende relatie met de rivieren. Ontwikkelingen zoals klimaatverandering en globalisering brengen nieuwe kansen en risico's met zich mee. Steden over de hele wereld starten met resiliency programma's die een toekomstbestendigere relatie met het water aangaan, op zoek zijn naar synergie met de natuur.

Waterwoud staat symbool voor deze programma's en inspanningen: het herstelt en versterkt onze verbinding met het water. Het is een plek die stad, inwoners, de rivier en de natuur dicht bij elkaar brengt.

↑ OVERZICHT VAN DE EERSTE MAASPOINTS DIE DE KOMENDE JAREN ONTWIKKELD WORDEN

↑ DE MAAS EN ROTTERDAM ZIJN ONLOSMAKELIJK MET ELKAAR VERBONDEN

UNIEKE ERVARINGSPLEKKEN VOOR ROTTERDAM**“Hoe kunnen we onze relatie met de rivier en haar getijden versterken?”**

De Maaspoints creëren een nieuw, geïntegreerd deel van de stad langs de Maas, waar de inwoners van Rotterdam veranderende landschap en ecologie van de rivier kunnen zien, horen, voelen en ervaren. Het project is een initiatief van het aannemingsbedrijf van bagger-, waterbouwkundige en offshore projecten Van Oord, gevestigd in Rotterdam. De eerste Maaspoint, is een geschenk aan de stad ter gelegenheid van het 150-jarig jubileum van het bedrijf.

Iedere plek langs de Maas heeft verschillende kenmerken, flora en fauna, die het vertrekpunt vormen voor het ontwerp van elke Maaspoint. De Maaspoints worden zo een netwerk van unieke uitkijpunten die de diversiteit, identiteiten en landschappen langs de rivier weerspiegelen. Hoewel iedere Maaspoints een eigen thema heeft (van ecologie tot sport en recreatie), hebben alle Maaspoints een aantal gemeenschappelijke kenmerken in structuur en concept. Ze bestaan allemaal uit een reeks palen, die subtiel verwijzen naar de Rotterdamse haven en de activiteiten van Van Oord. Met hun eigen specifieke en plaatsgebonden kenmerken, vormen de Maaspoints een intrigerende familie: een netwerk dat zowel de stad Rotterdam als de Maas op een nieuwe en verrassende manieren laat ervaren. Een poëtische, mysterieus woud die haven, natuur, stad en mensen met elkaar verbindt.

Waterwoud is in deze zin een vertrekpunt: de eerste stap in een reeks punten langs de Maas om de rijkdom van het deltalandschap te ervaren.

PROGRAMMA → Uitkijpunt

LOCATIE → Rotterdam

OPDRACHTGEVER → Van Oord

OPPERVLAKTE → Invullen

GEREALISEERD → 2019

ONTWERP → NEXT architecten en H+N+S
Landschapsarchitecten

IN SAMENWERKING MET → Buro Rietveld, Ecoresult,
Gemeente Rotterdam

AANNEMER → Van Oord, Hakkers en De Boer & De Groot

VERBINDEN VAN MENSEN, RIVIER EN STAD

De zuidwestelijke punt van het eiland Van Brieneoord, tussen de rivier en de stad, is de plek voor het eerste uitkijkpunt binnen het netwerk van Maaspoints. Het eiland Van Brieneoord staat bekend vanwege het uitzicht: op de skyline van Rotterdam en op de iconische Van Brieneoord brug, waar schepen voorbijvaren en de natuur floreert. Het ligt op het kruispunt van stedelijk/industriële weefsel en het rivierlandschap. Dit punt biedt een unieke plek om de relatie tussen rivier en stad, tussen mens en natuur te ervaren. Het hoofdthema van Waterwoud is dan ook "natuur-inclusiviteit." Het site-specifieke thema wordt gegeven door de plek zelf: gevormd door natuurlijke en industriële processen, Van Brieneoord is een samenkost van industrieel erfgoed en natuurlijke processen.

Op deze plek is Waterwoud ontworpen als een woud van stalen buizen dat een uitkijkpunt over de Maas vormt. Een stevig en tegelijk poëtisch en mysterieus bouwwerk, dat naar de haven als de activiteiten van Van Oord verwijst, maar ook naar de bossen op het eiland Van Brieneoord.

Een reeks corten-stalen palen vormen een dubbel uitkijkpunt met twee verschillende routes en ervaringen. Enerzijds kun je omhoog klimmen om vanuit een hoger punt uit te kijken naar het panoramische uitzicht op de skyline van de stad, de voorbijvarende schepen en de snel veranderende zuidoever van de Maas. Anderzijds kun je afdalen in de wondere wereld van de getijdenwaterflora en -fauna. Dit hoog-laag spel reageert op de getijden en de bezoeker kan dit visueel en zelfs fysiek ervaren (voelen, horen).

“WAAR RIVIER EN STAD, MENS EN NATUUR ELKAAR ONTMOETEN - GESMEED IN STAAL EN HOUT”

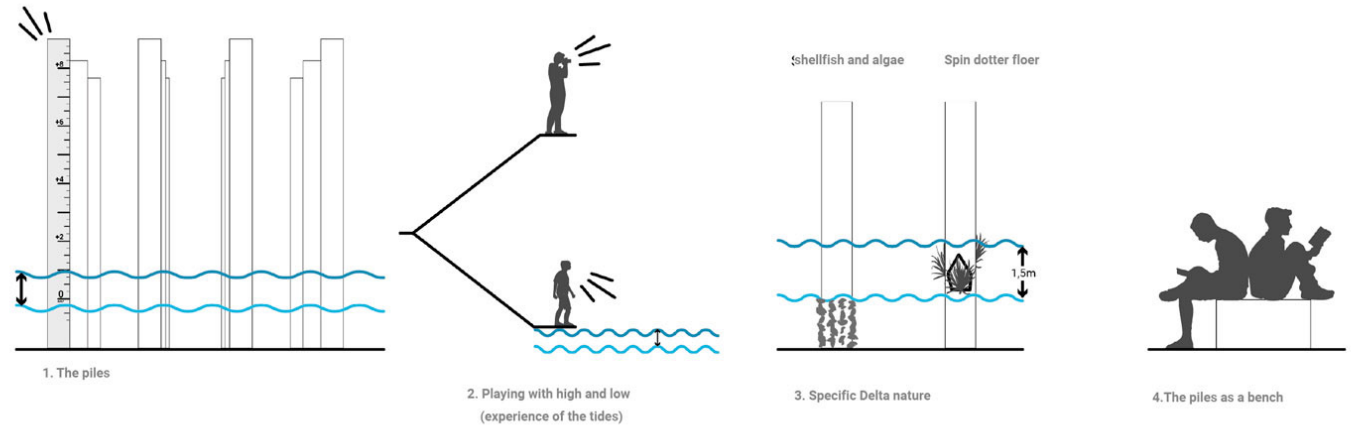
Het ontwerp van Waterwoud bestaat uit 24 stalen palen vaak gebruikt als meerpalen met een diameter van 600 mm. 16 van deze staan in het water en 8 op de kade. 6 van de palen zijn dragend, de andere palen zijn geperforeerd met uitsparingen voor de lokale flora en fauna, waaronder vleermuizen. Tussen het woud van stalen palen lopen twee wandelpaden in tegengestelde richting: één omhoog (eilandnatuur) en één omlaag (deltanatuur). Op de kade staan 4 kortere buizen als zitelementen binnen de recreativeroute langs de rivier.

De verschillende hoogtes van de palen en het pad zijn ontworpen in directe relatie met de getijden en de verschillen in het waterpeil. De palen die in het water staan, zullen dus soms onder water komen te staan, waardoor de getijden nog sterker waarneembaar worden.

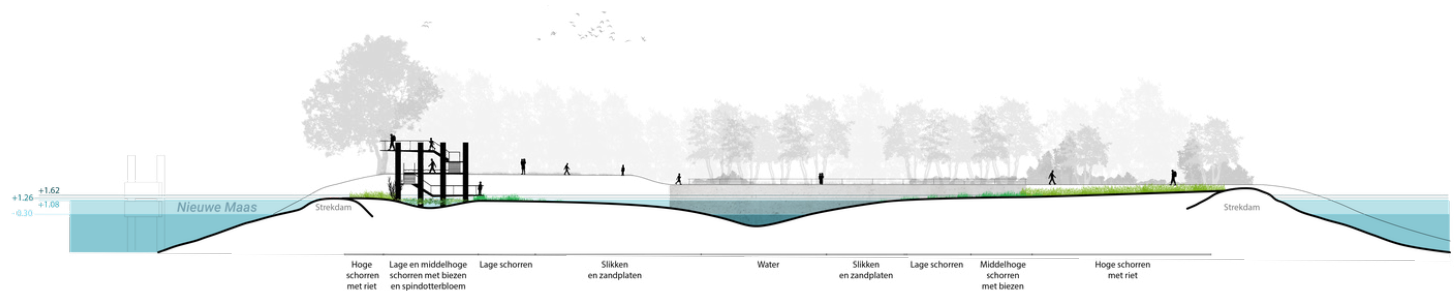
De materialen zijn sterk verbonden met de plek. Meerpalen vormen de basis. Dit zijn cortenstalen buizen die in de scheepvaart worden gebruikt voor het aanmeren van boten. Een bekend aanzicht in de havenstad Rotterdam die direct verwijst naar de industriële traditie van de stad.

DESIGN PRINCIPALS MAASPOINTS

**ECOLOGY FOR THE ISLAND BRIENENOORD:
WATER WOOD**

ECOLOGIE EN NATUURINCLUSIVITEIT

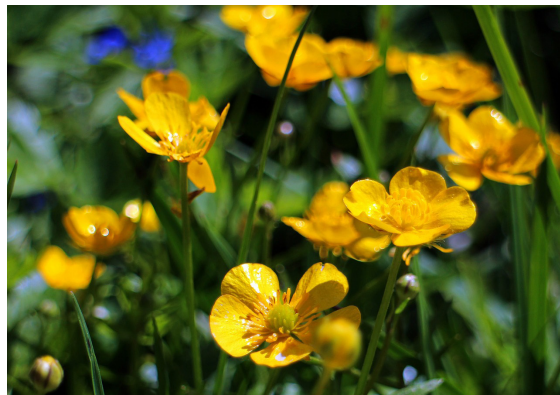
Waterwoud wil de diversiteit en het cyclische karakter van de lokale ecologie erfahrbaar maken. Ecologische maatregelen waren dus niet alleen een integraal onderdeel van het ontwerp, maar het uitgangspunt.

De structuur biedt schuilplaatsen voor de lokale deltanatuur. Het onderste deel van de stalen palen is een plek voor de lokale deltaflora, waaronder de spindotterbloem, een icoon van de Nederlandse deltaflora. De hogere delen van de palen bieden speciale voorzieningen voor vleermuizen en vogels die op zoek zijn naar een schuilplaats of broedplaats.

Verschillende soorten leven onder verschillende omstandigheden op verschillende hoogtes en getijden. Vanaf het begin van het ontwerp, i.s.m. met ecologie-experts brachten we de behoeften van de verschillende soorten in kaart en gebruikten deze eisen als een integraal onderdeel van het ontwerpproces.

↑ PAALHOOGTES ZIJN ONTWERPEN IN RELATIE MET DE GETIJDEN

↑ SPINDOTTERBLOEM

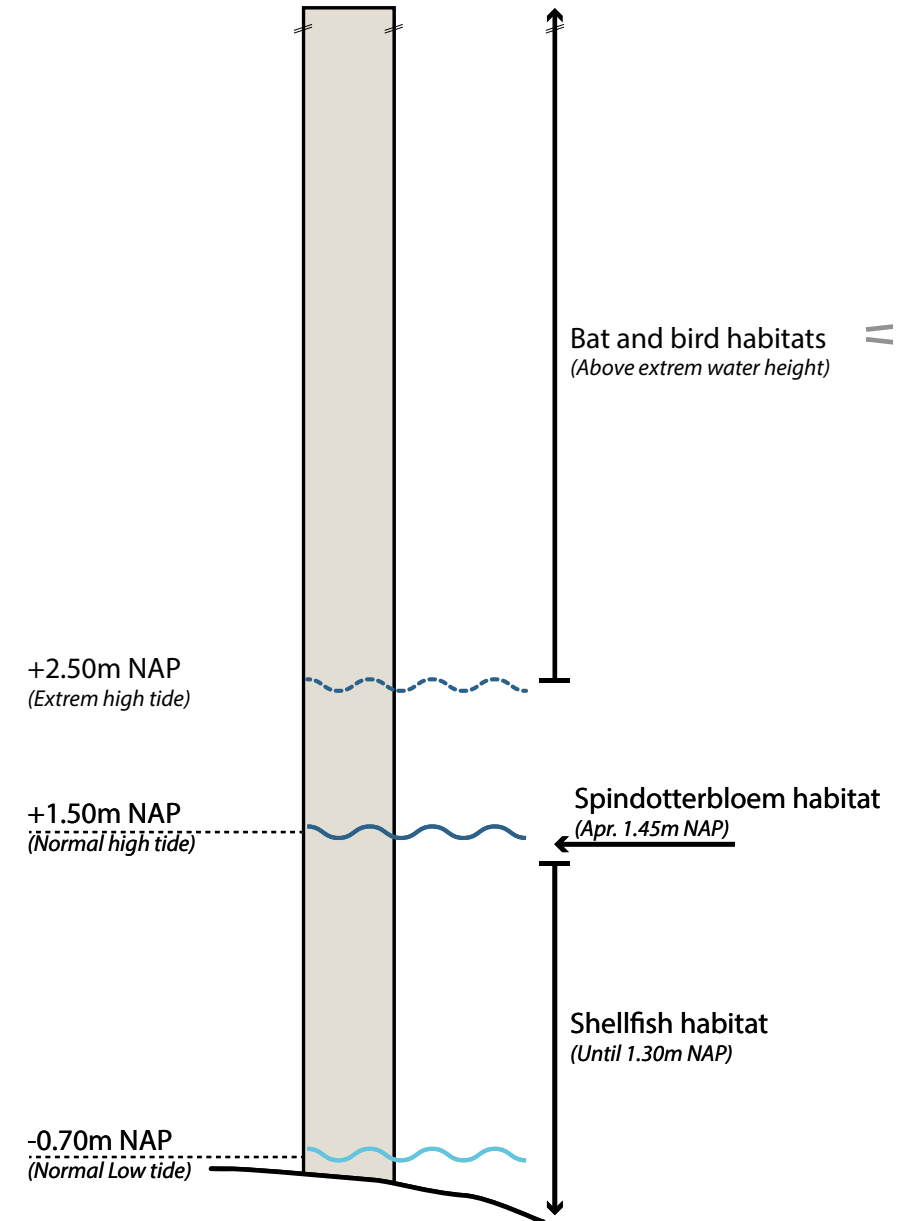

↑ VLEERMUISVERBLIJVEN

↑ PLEK VOOR DELTAFLORA IN HET ONDERSTE DEEL VAN DE PALEN

Position on poles

DE MAAS ALS STEDELIJKE PUBLIEKE RUIMTE AAN DE RIVIER

De Maaspoints zijn lokale ervaringsplekken die inwoners verbinden met hun rivier en de natuur. Het netwerk van Maaspoints is een sterk onderdeel binnen de recreatieve route langs de rivier.

Het is een geschenk voor de Rotterdammers: om door de inwoners gebruikt en ervaren te worden tijdens hun wandelingen. Ouders nemen kinderen hier naartoe om de natuur te ervaren en om kleine dieren en planten te zien groeien. Fietsers en wandelaars stoppen hier om uit te rusten en van het uitzicht te genieten.

Waterwoud heeft een sterk recreatief en cultureel karakter en is diep ingebed in het stadsleven van de Rotterdammers. De Maas is de belangrijkste stedelijke publieke ruimte van Rotterdam. Het vormt een verbinding tussen de Noord en Zuid-delen van de stad. Het verbindt de stad met de haven, de zee, Europa en de rest van de wereld. De rivier en de kade hebben een enorm potentieel als aantrekkelijke openbare ruimtes: een plek waar mensen kunnen genieten. De Maaspoints dragen hier concrete aan bij door de natuurwaarde te versterken. Door de harde randen langs de kades te veranderen in zachte, natuurlijke oevers ontstaat een aantrekkelijk en betekenisvol getijdenpark langs de Maas. Waterwoud is de eerste stap in deze nieuwe ervaring van de rivier als de levensader van de stad. Het nodigt mensen uit om in contact te komen met de rivier en de vele kwaliteiten ervan te ervaren.